

## КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**Остафійчук Л.А.,**  
*кандидат юридичних наук, доцент,  
доцент кафедри процесуального права  
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича  
ORCID: 0000-0003-4882-1038*

### **Остафійчук Л.А. Конфіденційність адвокатської діяльності.**

У статті розглянуто принцип конфіденційності адвокатської діяльності в системі принципів адвокатури та адвокатської діяльності, а також можливості використання адвокатом електронних технологій та штучного інтелекту при наданні правничої допомоги клієнту в контексті забезпечення дотримання принципу конфіденційності адвокатської діяльності.

Доведено, що принципи адвокатської діяльності є центральними, провідними сегментами принципів діяльності адвокатури, однак «принципи організації і діяльності адвокатури» як правового інституту та «принципи здійснення адвокатської діяльності», на яких ґрунтується професійна діяльність адвокатів можуть і повинні бути відокремленими одне від одного.

З'ясовано, що загальною передумовою виокремлення будь-якого принципу адвокатської діяльності є його значимість, загальний характер, чіткість і зрозумілість. Принцип конфіденційності у здійсненні адвокатської діяльності є основоположним оскільки цей принцип прямо закріплений в законодавстві України. Однак, в аспекті дотримання принципу конфіденційності адвокатської діяльності, запобігати витоку інформації іншим користувачам при використанні інформаційних технологій вимагається не лише від адвоката але й від клієнта.

При використанні можливостей штучного інтелекту при наданні правничої допомоги адвокату рекомендовано передбачити окремий пункт договору, чи дозволяє клієнт адвокату використовувати при наданні правничої допомоги технологій штучного інтелекту та в якому обсязі.

Зроблено висновок, що поряд із прогресом та спрощенням процедур, неконтрольоване використання адвокатом можливостей штучного інтелекту може спричинити порушення принципу конфіденційності адвокатської діяльності поза волею самого адвоката. За будь-яких обставин при використанні технологій штучного інтелекту адвокату забороняється вводити будь-які персональні дані клієнта або будь-які інші дані, що дають змогу ідентифікувати клієнта задля уникнення витоку конфіденційної інформації.

**Ключові слова:** адвокат, адвокатура, принцип адвокатської діяльності, принцип адвокатури, конфіденційність, адвокатська таємниця, персональні дані, професійна таємниця, штучний інтелект.

### **Ostafichuk L. Confidentiality of advocate activities.**

The article examines the principle of attorney-client privilege in the system of the principles of the Advocacy and Practice of Law, and also the possibility of using electronic technologies and artificial intelligence by an attorney when providing legal assistance to a client in the context of ensuring compliance with the principle of attorney-client privilege.

It is proved that the principles of the advocacy are the central, leading segments of the principles of the Advocacy, but the «principles of organization and operation of the Advocacy» as a legal institution and the «principles of the Practice of Law» on which the professional activities of attorneys-at-law are based can and should be separated from each other.

It is established that the general prerequisite for distinguishing any principle of the Practice of Law is its significance, general nature, clarity and comprehensibility. The principle of confidentiality in the practice of law is fundamental since this principle is directly enshrined in Ukrainian legislation. However, in terms of observance of the principle of confidentiality of the Practice of Law, it is required

not only from the attorney but also from the client to prevent information leakage to other users when using information technologies.

When using the capabilities of artificial intelligence in the provision of legal aid, the author recommends that a separate clause of the contract should be provided for, whether the client allows the attorney to use artificial intelligence technologies in the provision of legal aid and to what extent.

It is concluded that along with the progress and simplification of procedures, uncontrolled use of artificial intelligence by an attorney-at-law may lead to a violation of the principle of confidentiality of the attorney's practice of law against the will of the attorney-at-law. Under any circumstances, when using artificial intelligence technologies, an attorney-at-law is prohibited from entering any personal data of a client or any other data which may identify the client in order to avoid leakage of confidential information.

**Key words:** advocate, advocacy, the principle of advocacy, the principle of Practice of Law, confidentiality, attorney-client privilege, personal data, professional secrecy, artificial Intelligence.

**Постановка проблеми.** Вперше в українському законодавстві принципи адвокатської діяльності були визначені у Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» 2012 р. У попередньому Законі України «Про адвокатуру» 1992 р. конфіденційність була вказана як принцип діяльності адвокатури, хоча адвокатура як недержавний самоврядний інститут не може здійснювати адвокатської діяльності. Адвокатська діяльність є незалежною професійною діяльністю адвоката, який може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Відповідно, адвокатура як правовий інститут не може мати нічого спільного ні з дотриманням принципу конфіденційності, ні з адвокатською таємницею. Отже потребує уточнення розуміння понять «принципи адвокатури» та «принципи адвокатської діяльності».

Право людини на отримання професійної правничої допомоги гарантовано ст. 59 Конституції України. Обов'язок забезпечення цього права покладено на адвоката, який здійснює представництво іншої особи в суді а також захист від кримінального обвинувачення (ст. 131-2 Основного Закону). Виконання цього завдання неможливе без дотримання принципу конфіденційності у здійсненні адвокатської діяльності, який складає основу основ професії адвоката.

У ст.ст. 4, 11 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та ст.ст. 10, 22 Правил адвокатської етики з принципом конфіденційності адвокатської діяльності поєднано поняття адвокатської таємниці, що не випадково. Адже адвокатська таємниця виступає фундаментом та утворює основний обсяг змісту принципу конфіденційності у здійсненні адвокатської діяльності. Між конфіденційністю та адвокатською таємницею не визначено чіткої межі і в міжнародно-правових актах з питань адвокатської діяльності та професійних етичних кодексах поведінки адвокатів інших держав. Нерідко ці поняття розглядаються як однопорядкові або взаємодоповнюючі. У звіті від 22 жовтня 2018 р. експертами Програми реформування сектору юстиції «Нове правосуддя» за результатами аналізу змісту Правил адвокатської етики на предмет їх відповідності міжнародним стандартам зроблено висновок, що зміст українського терміну «адвокатська таємниця» відповідає етичному обов'язку додержуватися конфіденційності, підтверженому Радою адвокатських і правничих товариств Європи та пунктом 1.6 Правил адвокатської етики США, а не більш вузькому значенню «адвокатської таємниці», яке вживається в законодавстві цих країн [1].

Поряд із цим, у сучасному світі електронних технологій і глобалізації гострота питань, пов'язаних із захистом адвокатської таємниці від різних порушень не зменшується, адже традиційне сприйняття принципу конфіденційності у здійсненні адвокатської діяльності зазнає змін, відбувається наповнення його новим змістом, розширюються компоненти, які ним охоплюються. Цим пояснюється актуальність питань, які пропонуються до розгляду.

**Стан дослідження.** Теоретичним підґрунтям цього дослідження стали праці вчених: В.В. Заборовського, Т.Б. Вільчик, І.Я. Семенюка, А.В. Біцай, О. Дроздова, Д. Кухнюка та ін., в яких висвітлено різні аспекти діяльності адвокатури та правового статусу адвоката, які проводилися з більш масштабних і значимих питань; С.М. Логінової, в якій висвітлено питання становлення, розвитку, функціонування та реалізації адвокатської таємниці. Принципу конфіденційності адвокатської діяльності як окремому інституту адвокатології монографічних праць не присвячено, окремі аспекти були предметом дисертаційних досліджень М.К. Северина, Н.М. Бакаянкової, С.О. Іваніцького. Про інтерес до цього правового явища наукової спільноти і практикуючих адвокатів свідчать й інші праці, чим пояснюється актуальність обраної теми дослідження.

**Мета дослідження:** розглянути принцип конфіденційності адвокатської діяльності в контексті понять «принципи адвокатури» та «принципи адвокатської діяльності», дослідити можливості використання адвокатом електронних технологій та штучного інтелекту при наданні правничої допомоги клієнту в аспекті забезпечення дотримання принципу конфіденційності адвокатської діяльності.

**Виклад основного матеріалу.** Принцип конфіденційності у здійсненні адвокатської діяльності належного рівня дослідницького пошуку серед науковців та практиків в Україні не набув, хоча, як справедливо зазначає С.О. Іваніцький, конфіденційність є «вічним питанням» адвокатури, для характеристики якого в різних державах також використовуються категорії адвокатської (професійної) таємниці та професійного юридичного привілею («legal professional privilege», «attorney-client privilege») [2, с. 182].

На принципи адвокатури та адвокатської діяльності останніми роками звернуто увагу науковців, але поняття, кількість, назви, змістовне наповнення та їх ієрархія визначаються по-різному. Зокрема М.К. Северин не розмежовує поняття «принцип адвокатської діяльності» та «принцип адвокатури», вказані дефініції автором фактично ототожнюються [3]. Н.М. Бакаянова розглядає принцип конфіденційності як функціональний принцип діяльності адвокатури [4, с. 294]. Водночас, С.О. Іваніцький із цією позицією не погоджується та зазначає, що в «різних частинах цієї праці наводяться дещо відмінні переліки принципів адвокатури, що підкреслює глибину, дискусійність та складність зазначеної тематики, необхідність її подальшої розробки [2, с. 22]. Проте, сам вчений не відділяє принцип конфіденційності у здійсненні адвокатської діяльності від принципів адвокатури [5, с. 57]. На його думку поняття «принципи діяльності адвокатури», охоплює своїм змістом як принципи адвокатської діяльності, так й принципи діяльності структур, що не належать до організаційних форм адвокатської діяльності, але є органами адвокатури. Йдеться про органи адвокатського самоврядування. Тобто категорія «принципи діяльності адвокатури» включає принципи, що є спільними для організаційних форм адвокатської діяльності і органів адвокатського самоврядування» [2, с. 133].

Дійсно, з одного боку, адвокатура як правовий інститут не може мати нічого спільного ні з дотриманням принципу конфіденційності, ні з адвокатською таємницею. Адже адвокатура як самостійний інститут не може здійснювати адвокатську діяльність. Її, на підставах та в порядку, що передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», здійснює адвокат – фізична особа (п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»). З іншого боку, із тексту ч. 1 та ч. 2 ст. 2 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» слідує, що всі адвокати України, які мають право здійснювати адвокатську діяльність, складають адвокатуру України, яка визначається цим Законом як недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі.

Таким чином ч. 1 та ч. 2 ст. 2 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у єдиному понятті «адвокатура України» визначають двох суб'єктів суспільних відносин: 1) недержавний самоврядний інститут; 2) спільноту адвокатів України, які мають право здійснювати адвокатську діяльність.

Приписи ст. 131-2 Конституції України визначають, що виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення, і аж ніяк не адвокатура України як недержавний самоврядний інститут. Крім цього, ст. 131-2 Конституції України встановлює, що засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначаються законом. У контексті уживання у ст. 131-2 Конституції України єднального сполучника «та» [6] слід розуміти, що йдеться про поєднання двох рівноправних синтаксичних одиниць. Тобто, «засади організації і діяльності адвокатури» та «засади здійснення адвокатської діяльності» у своїй основі можуть бути однаковими (наприклад, принципи верховенства права, законності, незалежності адвокатури / принципи верховенства права, законності, незалежності здійснення адвокатської діяльності), проте доволі важко пояснити яким чином адвокатура України як правовий інститут дотримуватиметься, наприклад, принципів конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Зауважимо, що кожен із цих суб'єктів має власні специфічні принципи діяльності, права та обов'язки. Зокрема, діяльність адвокатури України як недержавного самоврядного інституту ґрунтується на принципах виборності, гласності, обов'язковості для виконання адвокатами рі-

шень органів адвокатського самоврядування, підзвітності, заборони втручання органів адвокатського самоврядування у професійну діяльність адвоката та ін. В той час як адвокати повинні виконувати морально-етичні принципи, які закріплені у Правилах адвокатської етики: пріоритет інтересів клієнта, компетентність і добросовісність, чесність та добропорядна репутація, повага до адвокатської професії та ін.

Згідно з ч. 3 ст. 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» збереження адвокатської таємниці являє собою професійний обов'язок адвоката, якого не має адвокатура як правовий інститут, а тим більше цей принцип не може бути принципом діяльності спільноти адвокатів у розумінні поняття «адвокатури України» як «всіх адвокатів України, які мають право здійснювати адвокатську діяльність».

Як слушно зазначає Н.М. Бакаянова, проблему розмежування принципів адвокатури та адвокатської діяльності можна частково вирішити шляхом обрання правильної підстави для їх класифікації. Наприклад, за предметом регулювання – на принципі організації адвокатури і функціональні – принципи діяльності адвоката. Таким чином, до організаційних принципів слід віднести ті принципи, які окреслюють організацію адвокатури як правового інституту загалом, а функціональними принципами будуть виступати конкретні принципи, на яких повинна ґрунтуватись професійна діяльність адвокатів [7]

Таким чином, не зважаючи на те, що принципи адвокатської діяльності є центральними, провідними сегментами принципів діяльності адвокатури, «засади організації і діяльності адвокатури» та «засади здійснення адвокатської діяльності» можуть і повинні бути відокремленими одне від одного. Це підтверджується виокремленням у Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» спеціальних принципів діяльності цих суб'єктів, до яких відноситься й принцип конфіденційності адвокатської діяльності.

Виникнення конфіденційності у здійсненні адвокатської діяльності зумовлено тим, що завжди існувала інформація, яку з тих чи інших причин люди прагнули зберегти в секреті. Найперше, це стосувалося особистого життя. З виникненням права на збереження в таємниці приватного життя, – виникла й проблема захисту від її розголошення третіми особами, яким вона стала відома в силу виконання професійних обов'язків (лікаря, представника, адвоката і т.д.).

Н.С. Горбань зазначає, що одним із найважливіших принципів професійної юридичної етики є конфіденційний характер будь-яких відносин та консультацій між адвокатами та їх клієнтами в рамках їхніх професійних відносин. Конфіденційність є основою довірчих відносин адвоката і клієнта. Тому, саме на адвокатів в існуючих умовах покладаються додаткові зобов'язання забезпечити дотримання адвокатської таємниці із урахуванням особливостей форм, способів, засобів комунікації із клієнтами, фізичними особами, правоохоронними органами, судами [8, с. 56]. Без дотримання принципу конфіденційності належне надання правової допомоги, здійснення захисту та представництва неможливе, що пояснюється соціально-правовою природою взаємовідносин адвокат-клієнт [9, с. 17-18]

Адвокатська таємниця, як складова досліджуваного принципу, завжди привертала і привертає велику увагу, про неї посилено сперечаються, багато писали і пишуть. Наприклад, О.Г. Яновська вважає, що адвокатська таємниця є втіленням принципу конфіденційності, який встановлений законом в інтересах здійснення правосуддя, захисту довірчого характеру стосунків між адвокатом і його клієнтом і зміцнення авторитету та суспільного престижу адвокатури [10, с. 51]. Вимога дотримуватись найвищих стандартів довіри та порозуміння відносно клієнтів, з якими адвокати вступають у контакт є першим положенням Генеральних принципів етики адвокатів Міжнародної асоціації юристів [11].

Принцип конфіденційності зобов'язує адвоката повинен тримати в таємниці всю інформацію, що стосується обставин і фактів, наданих йому клієнтом або стали відомі адвокату в зв'язку з виконанням доручення, а також сам факт звернення до нього того чи іншого клієнта. Адвокат зобов'язаний однаковою мірою зберігати в таємниці інформацію про клієнта, надану йому в процесі надання послуг клієнту. Звідси ми визначаємо зв'язок поняття «конфіденційності» з адвокатською таємницею. Такий зв'язок можна визначити як зв'язок загального й частини, де таємниця являє собою частину цілого – конфіденційності звернення, переговорів, зустрічей тощо між адвокатом та його клієнтом, тобто забезпечення конфіденційності адвокатської діяльності.

Певним стимулом для забезпечення збереження довіреної інформації для адвокатів є сама природа їх професійної діяльності, оскільки від вміння зберігати в таємниці отримані відомості



залежить їх здатність вигравати справи, іншими словами професійна придатність і професійний рейтинг. До того ж об'єм інформації, яка повідомляється адвокату клієнтом, напряму залежить від рівня довіри, яку клієнт відчуває до обраного адвоката, а від цього напряму залежить добробут адвоката. Тобто вміти зберігати адвокатську таємницю вигідно.

Розголошення адвокатської таємниці за будь-яких обставин [12, с. 32] вважає неприпустимим Д.В. Кухнюк. Прихильником цієї позиції також є Н.М. Бакаянова, яка вважає, що відносини адвокат – клієнт мають ґрунтуватися на принципі дотримання адвокатської таємниці, і такий фактор, як довіра клієнта до адвоката, має домінувати в таких відносинах. [4, с. 176] С.О. Іваніцький зазначає, що переваги дотримання адвокатської таємниці в більшості випадків перевищують існуючі недоліки. У тих же ситуаціях, коли очевидною є диспропорція захисту відмінних ціннісних орієнтирів, законодавство встановлює виключення з принципу конфіденційності [2, с. 189-190]. Відповідно до положень ч. 2 ст. 7 Правил адвокатської етики, адвокат не може давати клієнту поради, свідомо спрямовані на полегшення вчинення правопорушень, або іншим чином умисно сприяти їх вчиненню його клієнтом або іншими особами. В разі, якщо клієнт адвоката не має наміру виконувати рекомендації адвоката, то останній повинен відмовитися від надання допомоги такому клієнтові та розірвати договір про надання правової допомоги за взаємною згодою сторін (ст. 33 Правил адвокатської етики), або в силу обов'язку, покладеного на адвоката ст. 34 Правил адвокатської етики через неможливість дотримання принципу конфіденційності, якщо не буде отримано відповідної письмової згоди клієнта (клієнтів) або осіб, зацікавлених у збереженні конфіденційної інформації, на подальший на розголос конфіденційної інформації. В іншому випадку, дії адвоката можуть бути кваліфіковані не тільки як дисциплінарний проступок адвоката, а він ризикує бути визнаний співучасником злочину.

Конфіденційність адвокатської діяльності в епоху цифровізації суспільства отримує нові змістовні складові, пов'язані із застосуванням цифрових технологій, пов'язаних із здійсненням передачі, обробки, зберігання, генерації, візуалізації відповідної інформації за допомогою спеціальних програмних засобів та продуктів. Вочевидь, що правове регламентування відповідних суспільних відносин не встигає за реаліями сьогодення. Але ж цифрові технології і штучний інтелект безпосередньо впливають на поведінку адвокатів і їх клієнтів, результативність задоволення їхніх потреб за договором про надання правничої допомоги. Завдяки Інтернету діє моментальний доступ до будь-якої інформації, існують можливості для її оперативного обміну, що передусім активізує сучасні трансформаційні процеси цифровізації. Однак наявні й ризики, наприклад, несанкціоноване використання персональних даних чи втрата монополії на володіння інформацією.

Наприклад, висвітлена адвокатом у соціальних мережах інформація про своє географічне розташування поряд із будівлею суду, або в іншому місті, де знаходиться апеляційна чи касаційна інстанція, – може бути використана як доказ надання професійних послуг конкретному клієнту. Тому, перед тим як поширити у публічний доступ власні фото та відео із тегами геолокації, за якими можна вирахувати місцеперебування під час виконання професійних обов'язків та персональні дані клієнта, адвокату слід подбати про дотримання адвокатської таємниці, якщо за допомогою висвітленої інформації можливо ідентифікувати його клієнта [13].

В інформаційному суспільстві важко уявити своє життя і здійснення професійних прав та обов'язків без стаціонарних комп'ютерних та мобільних пристроїв, гаджетів, за допомогою Інтернет-мережі. Задля економії часу адвокат вправі використовувати сучасні можливості, які надає штучний інтелект, у першу чергу для швидкого пошуку потрібних джерел чи збору інформації, а подекуди й отримання відповіді на конкретне поставлене запитання. Однак слід пам'ятати, що весь процес роботи адвоката з клієнтом захищений адвокатською таємницею, а відповідальність, пов'язана з використанням штучного інтелекту, наразі законодавчо не закріплена і більшість спорів вирішуються у практичній площині.

Наприклад, ChatGPT може створити на запит оригінальний текст, водночас попередивши, що він «може надати неточну інформацію». А може і не попередити, а навпаки, ствердно відповісти, що вся надана ChatGPT абсолютно реальна. ChatGPT не володіє сучасним контекстом, оскільки навчався на масивах інформації до 2021 р., до того ж він навчався на англійських даних. Тобто існує ризик використання адвокатом неперевіреної інформації, що матиме наслідком некомпетентне надання професійної правничої допомоги.

ChatGPT можна використовувати для створення будь-якого тексту. Проте з цим слід бути обережним, так як головна проблема під час застосування генеративного штучного інтелекту полягає у дотриманні питання конфіденційності.

Наприклад, у Політиці конфіденційності OpenAI [14] зазначено, що інформація, яку надає користувач, може бути використана при навчанні моделей або передана бізнесу й афілійованим особам. Отже, якщо юрист застосовує ChatGPT при аналізі даних клієнта, існує реальний ризик того, що приватна інформація буде оприлюднена або використана не за призначенням. Про загрозу свідчить інцидент з витоком особистих даних користувачів ChatGPT [15]. «За кілька годин до того, як у понеділок ми перевели ChatGPT в автономний режим, деякі користувачі могли бачити ім'я та прізвище іншого активного користувача, електронну адресу, платіжну адресу, останні чотири цифри (тільки) номера кредитної картки та кредитну картку, термін дії. Повні номери кредитних карток жодного разу не розкривалися», – написала команда OpenAI. Ця помилка спричинила розкриття конфіденційної інформації 1,2 % підписників ChatGPT Plus [16]. Тому, для уникнення подібних ситуацій юристи перед застосуванням генеративного штучного інтелекту повинні переконатися, що дані, які вони вносять у систему, не містять конфіденційної інформації. Крім цього адвокатам рекомендують у договорі з клієнтом передбачити окремий пункт договору, чи дозволяє клієнт адвокату використовувати при наданні правничої допомоги технології штучного інтелекту та в якому обсязі [15]. Навіть за умови отримання такого дозволу, адвокату слід використовувати можливості штучного інтелекту із надзвичайною обережністю, тому що відповідальність за витік конфіденційної інформації клієнта буде покладена на адвоката, а не на розробника, постачальника чи оператора штучного інтелекту в силу того, що недоречно перекладати юридичну відповідальність на комп'ютер або «алгоритм».

Загалом, поряд із прогресом та спрощенням процедур, неконтрольоване використання адвокатом можливостей штучного інтелекту може спричинити порушення принципу конфіденційності адвокатської діяльності поза волею самого адвоката. Тому ці проблеми не можуть залишатися поза межами регулювання діючого права, потребують подальшого детального вивчення та обговорення у науковому середовищі.

**Висновки.** Принципи адвокатської діяльності є центральними, провідними сегментами принципів діяльності адвокатури, однак «принципи організації і діяльності адвокатури» як правового інституту та «принципи здійснення адвокатської діяльності», на яких ґрунтується професійна діяльність адвокатів можуть і повинні бути відокремленими одне від одного.

Загальною передумовою виокремлення будь-якого принципу адвокатської діяльності є його значимість, загальний характер, чіткість і зрозумілість. Принцип конфіденційності у здійсненні адвокатської діяльності є основоположним оскільки цей принцип прямо закріплений в законодавстві України. Основні сучасні положення принципу конфіденційності адвокатської діяльності пройшли тривалий розвиток, протягом століть їх критерії вироблялися практикою. Проте, найголовніший критерій – довіра, як ціннісна основа відносин адвоката і клієнта виник в давніх державах із появою поняття «адвокатська таємниця», адже від рівня довіри між клієнтом та адвокатом залежить ефективність діяльності адвоката. А недовіра до адвоката є однією з головних причин безуспішності надання правової допомоги.

Базові цифрові права кожного складають як право доступу до електронної мережі, вільного користування можливостями електронних технологій, так і право на недоторканність приватної сфери життя (конфіденційність) в усіх її проявах. Останнє є найуразливішим, оскільки впровадження цифрових технологій послаблює захист приватного життя на загальному рівні. Тому, в аспекті дотримання принципу конфіденційності адвокатської діяльності, запобігати витоку інформації іншим користувачам при використанні інформаційних технологій вимагається не лише від адвоката але й від клієнта.

Для легітимізації використання можливостей штучного інтелекту при наданні правничої допомоги адвокату рекомендується передбачити окремий пункт договору, чи дозволяє клієнт адвокату використовувати при наданні правничої допомоги технології штучного інтелекту та в якому обсязі. За будь-яких обставин при використанні технологій штучного інтелекту адвокату забороняється вводити будь-які персональні дані клієнта або будь-які інші дані, що дають змогу ідентифікувати клієнта задля уникнення витоку конфіденційної інформації.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Звіт за результатами аналізу змісту Правил адвокатської етики НААУ на предмет їх відповідності міжнародним стандартам. URL: [https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/NJ\\_Bar\\_RoC\\_Report\\_Wortham\\_Oct\\_2018\\_UKR\\_.pdf](https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/NJ_Bar_RoC_Report_Wortham_Oct_2018_UKR_.pdf).

2. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.10; Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2017. 556 с.
3. Северин К.М. Принципи адвокатської діяльності: дис ... канд. юрид. наук: 12.00.10. Луцьк, 2015. 240 с.
4. Бакаянова Н.М. Основи адвокатури: функціональні та організаційні аспекти: монографія. НУ ОЮА. Одеса: Юридична література, 2017. 357 с.
5. Іваницький С.О, Іваницька В.В. Конфіденційність як основоположний принцип організації та діяльності адвокатури. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*, 2021 № 2 с. 55–59
6. URL: <http://sum.in.ua/s/ta>.
7. Бакаянова Н.М. Чесність та добропорядна репутація адвоката. *Вісник Одеської адвокатури*, 2019. Спеціальний випуск: Адвокатська етика. С. 5–10.
8. Горбань Н.С. Гарантії дотримання адвокатської таємниці. *Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє*: матер. X Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 6 листопада 2020 р.) / редкол.: Н.М. Бакаянова (голова) та ін. Одеса, 2020. 720 с. С. 55–58.
9. Бондар І.В., Басюк Ю.М. Адвокатська таємниця як гарантія конфіденційного спілкування адвоката з клієнтом. *Правова держава*, 2023. № 49. С. 11–19.
10. Яновська О.Г. Адвокатура України: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2007. 280 с.
11. Генеральні принципи етики адвокатів Міжнародної асоціації юристів. URL: <https://ibf.pp.ua/4/034083.html>.
12. Кухнюк Д.В. Секрети не врятують. *Право України*, 2012. № 6. С. 31–33.
13. Остафійчук Л.А. Чи порушує вказівка на геолокацію у соціальних мережах принцип конфіденційності адвокатської діяльності? *Актуальні проблеми судового права: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 21 квітня 2023 р.)* / Відпов. ред.: Л.М. Москвич. Харків: Юрайт, 2023. 420 с. С. 139–143.
14. Privacy policy. URL: <https://openai.com/policies/privacy-policy>.
15. Адвокати ChatGPT: які виклики постають перед адвокатами. URL: <https://justtalk.com.ua/post/advokati-chatgpt-yaki-vikliki-postayut-pered-advokatami>.
16. Tarantola A. OpenAI says a bug leaked sensitive ChatGPT. Mar 24, 2023. URL: <https://www.engadget.com/openai-says-a-bug-leaked-sensitive-chatgpt-user-data-165439848.html>.